

захоплюючим і доступним для різних вікових груп. Крім того, вони стають платформою для міжкультурного діалогу, сприяючи толерантності та взаєморозумінню, а також надихають науковців, студентів й учнів на дослідження історії, мистецтва й антропології. Отже, музеї, їх освітній потенціал не лише збагачують здобувачів освіти знаннями, але й зберігають національну спадщину, активно популяризують її, формуючи свідоме ставлення суспільства до культури в умовах глобалізації.

Список використаних джерел

1. Бондарець О. В. Освітні моделі музею та специфіка освітньої діяльності на сучасному етапі. *Магістеріум. Культурологія*. 2018. Вип. 71. С. 36–42.
2. Пастернак О. Навчально-освітні програми як форма комунікації з музейним відвідувачем. *Військово-історичний меридіан : електронний науковий фаховий журнал*. 2017. № 5. С. 130–141.

Назар Лівіцький,

аспірант кафедри психології та педагогіки,
Приватний вищий навчальний заклад
«Університет сучасних знань»

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ-МІГРАНТІВ ДО НОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Адаптація дітей-мігрантів до нового освітнього середовища є складним і багатогранним процесом, який залежить від багатьох факторів: вікових, психологічних, соціокультурних, а також від готовності школи сприяти інтеграції таких дітей. Цей процес має критичне значення для формування їхньої ідентичності, успішності в навчанні та гармонійного розвитку.

У нашому дослідженні показники психолого-педагогічної адаптації розглядаються, виходячи з методики діагностики А. Басса і А. Дарки, К. Роджерса і Р. Даймонд. Крім цього цінними для нашої теми стали сучасні наукові студії А. Коваленко, Н. Сабат, Ю. Хачатурян та ін., які підтвердили, що Показано, що зі збільшенням адаптивності дітей-мігрантів зростає їх рівень «прийняття себе, прийняття інших, знижується рівень емоційного дискомфорту, підвищується рівень внутрішнього контролю та знижується рівень зовнішнього, зменшується рівень підпорядкованості та ескапізму». [1, 5]

Зміна середовища супроводжується для дітей мігрантів *емоційними переживаннями*, серед яких: тривожність, невпевненість у собі, страх перед новими соціальними контактами. Однією з основних проблем є *мовний бар'єр*, який може створювати відчуття ізоляції, утруднювати спілкування з однолітками та розуміння навчального матеріалу. *Вікові аспекти* також відіграють важливу роль. Молодші діти зазвичай швидше адаптуються до нового середовища завдяки гнучкості психіки, тоді як підлітки можуть стикатися з кризою самоідентифікації, пов'язаною з необхідністю балансувати між власною культурою та культурою нового суспільства.

Ефективна адаптація дітей мігрантів потребує *індивідуального підходу* в навчанні. Учителі повинні враховувати суб'єктивні особливості соціокультурного та освітнього досвіду дитини. Одним із ключових завдань педагогів є створення *безпечного й толерантного середовища*. Це передбачає організацію заходів, спрямованих на знайомство з культурним розмаїттям учнів, навчання взаємоповаги та прийняття. Формування довірливих стосунків між учителем і дитиною сприяє зниженню стресу і підвищенню впевненості дитини у власних силах.

Успішна адаптація дітей мігрантів неможлива без *підтримки з боку їхніх однолітків*. Школа може ініціювати програми наставництва, у яких старші учні допомагають новачкам орієнтуватися у навчальному процесі та соціальному житті. Важливо також залучати батьків дітей мігрантів до шкільних заходів, щоб забезпечити їхню активну участь у житті громади.

Ми переконані, що основними сучасними викликами для освітніх закладів, є недостатня підготовка педагогів до роботи з мігрантами, обмеженість ресурсів для організації додаткових занять із вивчення мови та культури відповідного регіону, а також упередження з боку деяких членів громади. Проте, завдяки впровадженню інноваційних підходів, таких як *культурні обміни, спеціальні тренінги з підвищення кваліфікації для вчителів і активна комунікація з батьками*, подібні виклики можуть бути подолані [2].

Важливим, у такому зв'язку, є правильний підбір навчальних методів і прийомів. Для прикладу, використання інтерактивних методів навчання та візуальних матеріалів ефективно сприятиме подоланню мовного бар'єру. Крім цього, варто звернути увагу на ознайомлення дітей-мігрантів із місцевими традиціями, звичаями, культурою та мовою. Варто створити для дітей можливість для взаємодії з місцевими жителями та іншими ровесниками, щоб вони могли почувати себе частиною нового середовища.

Тому, адаптація дітей-мігрантів до освітнього простору – це не лише індивідуальний, а й колективний процес, який потребує зусиль педагогів, однолітків, батьків та громади загалом. Успішна інтеграція таких дітей сприяє формуванню гармонійного багатокультурного суспільства, де кожна дитина має можливість розвивати свої таланти й реалізовувати потенціал.

Пристосування дітей-мігрантів до нового освітнього середовища є складним і багатогранним процесом, який залежить від багатьох факторів: вікових, психологічних, соціокультурних, а також від готовності школи сприяти інтеграції таких дітей. Цей процес має критичне значення для формування їхньої ідентичності, успішності в навчанні та гармонійного розвитку.

Список використаних джерел

1. Коваленко А., Хачатурян Ю. Особливості соціально-психологічної адаптації дітей-мігрантів в освітньому середовищі. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. 2020. С. 5. URL: https://www.researchgate.net/publication/347625923_Osoblivosti_socialno-psihologicnoi_adaptacii_ditej-migrantiv_v_osvitnomu_seredovisi

2. Соціально-педагогічна та психологічна допомога сім'ям з дітьми в період військового конфлікту : навч.-метод. посіб. / заг. ред. : К. Левченко, В. Панок, І. Трубавіна. К. : Агентство «Україна», 2015. 176 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/106560/1/414.pdf?fbclid=IwAR24Zeb8UrpcSCVwbhTcyRkZsKTROWG8rd4gWj6JNxxuvFVf4zt9HghoqD0>

3. Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict. General Assembly resolution A/RES/54/263/. 2002. URL: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/optional-protocol-convention-rights-child-involvement-children>

Олександра Патряк,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності,
Західноукраїнський національний університет

РОЗВИТОК ІНКЛЮЗИВНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ПОДОЛАННЯ ЦИФРОВОЇ НЕРІВНОСТІ

Глобальний перехід до економіки знань підкреслив необхідність забезпечення рівного доступу до інформації та цифрових технологій. Концепція інклюзивного інформаційного середовища базується на забезпеченні можливості для всіх людей, незалежно від соціально-економічних, фізичних або культурних бар'єрів, отримувати доступ до сучасних цифрових інструментів та ресурсів. Цифрова нерівність – це розрив між тими, хто має доступ до технологій, і тими, хто його не має, що є суттєвою перешкодою.

Нашим завданням є вивчення пріоритетних напрямів та успішних практик створення інклюзивного інформаційного середовища, а також рішень для подолання цифрової нерівності, з особливим фокусом на значення освітніх ініціатив та закладів освіти у забезпеченні інформаційної інклюзії. Вказане завдання відповідає Цілям сталого розвитку ООН (ЦСР 4 і 10) [7], які акцентують увагу на забезпеченні якісної освіти та зменшенні нерівності у всіх її проявах.

Зауважимо, що цифрова нерівність є похідною від численних інфраструктурних дефіцитів, як-то обмеженого доступу до мережі Інтернет та сучасних пристроїв у малозабезпечених регіонах та країнах. При цьому критичне значення має не лише інфраструктура, але й витрати на її використання (значна вартість цифрових пристроїв та телекомунікаційних послуг). Слід вказати також і на проблему обмежених цифрових знань та навичок, що ускладнює ефективну імплементацію та використання сучасних технологій, а стан освіти у багатьох країнах, що розвиваються, робить проблему хронічною. Проте, під час дослідження нами виявлено ще одну проблему, важливість якої для України щодня зростає – соціальна маргіналізація та недостатня репрезентація окремих груп населення, наприклад, людей з інвалідністю, чи національних меншин, які стикаються з подвійними бар'єрами у неінклюзивному суспільстві. Тому дослідження представляє існуючі у світі